

Умерен оптимизъм – или възможната невъзможност да притежаваш собствения си живот.

Светлината в мрака и 4 видеотворби на Надежда Олег Ляхова през пролетта на 2008ма.

Венцислав Занков

Преди време бях писал, че прожекция в празно, тъмно и голямо пространство сама по себе си е фасцинираща. Още по-голям е кефът, когато това помещение е бившо /фалирало/ заведение – пицария.

Всъщност преди да стане заведение за хранене, това място беше галерия на скулпторката Васка Емануилова. С други думи – от изкуството през стомаха и пак към изкуството – но този път вместо скулптура и плътни женски соц.форми - като светлина в мрака.

Петък 21 .03.2008 Надежда Олег Ляхова ни показва един завиден „умерен оптимизъм“. 4 видеопроизведения, проектирани в тъмно и празно, /временно/ изоставено пространство. Нетипичен за домашното ни визуално изкуство минимализъм в образа, звука и картината поместени, вписани във въздуха на това пространство. Видеа, които могат да се покажат единствено по този начин. Видеа, които действат с присъствие - внушават с образа, а не с някакъв наратив, или концепт. Наратив няма или е сведен до едно действие или до едно изместване на смисъла на видяното, и то в края, и после пак от начало – до безкрай повтаряне на едно-и-същото но вече не е същото. 4 видеопроизведения, чиито прожекции правят от това зарязано място от бивша „столова“ в европейска галерия дори и за една седмица

Лодка, вода и мъгла – гребец – ритмично и последователно загребва и се отдалечава . полека се превръща в точка, полека потъва в мъглата , камерата търси сама фокуса на изображението, на моменти ти се завива свят – не можеш да разбереш ти ли не можеш да видиш ясно лодкаря, или той се изплъзва и на техниката, на обектива. Звукът е допълнителен и неавтентичен, но мокър - като шум от подземно мокро помещение – подземно –като това, където на висящ във въздуха екран се прожектира самото видео – звукът от видеото е като изваден, изтръгнат от самото помещение на прожекцията.

Хипнотично и метафорично – нещо като метафора на живота, както казва авторката. Сантименталността помага.

„Средна продължителност“ (2006, 4'20")

Рязък шум привлича вниманието в това подземие. Шум от смачкване на хартия - ръка смачква видеообраз на вода, някакво съоръжение наред водата в контражур на студена светлина, планини и небе. Студената красота и спокойната вода са смачкани от ръката на художничката – те се оказват мъдраща илюзия, скрила панелни блокове от софийски пейзаж. Това, което виждаме не е това което е. То е мечтаното „по-добро и някъде другаде“, което по друг начин го определяме като не-място – или утопия. Кратко, ясно и тъжно. Сантименталността не пречи.

„Самоконтрол“(2007, 1'13")

Видеото вижда – от латинското „videre“ - „да видиш“. И да споделиш видяното, различния поглед...

Поглед на орнитолог – наблюдаващ свободно реещи се птици. Следиш траекториите на свободите на тези птици. Слънчев ден. Гледаме реалността, споделена от обектива. Малко след това, това вече не е реалност, а образ от реалност, част от детска игра – чуруликането го няма,

чува се навиване на пружина, полета на птиците е спрял и зациклен, пружината е навита, птиците пак летят, но вече знаем защо – защото са навити. Това прескачане от реалността и реалността на свободния полет към образ от реалност, ползван в детска игра си е направо злокобно, защото няма нищо детско в ползването на образ от реалност вместо и като реалност – и това е касовият ТВ формат наречен „риалити шоу“; мелодията от навитото „нещо“ лъха на Стивън Кинг, а на нас ни остава да гледаме полета на навити на пружина лястовици. Свободният полет е илюзия. Реенето няма как повече да ни омайва. Орнитологът е мъртъв. Сантименталността отсъства.

„Умерен оптимизъм“ (2007, 4'30")

Бурни води – стават бързи, водите. Все по-бързи. Застрашително бързи. Бучащи... докато някой не отпусне канала... на мивката...

„От друг ъгъл“ (2008, 4'15")

Умерен оптимизъм – или невъзможната възможност да притежаваш собствения си живот. Светлината в мрака и 4 видеотворби на Надежда Олег Ляхова през пролетта на 2008-ма. Сантименталността ни трябва.

Надежда Олег Ляхова - портрет /фото В. Занков/

P.S.

Докато се мотам, снимах, разговарях, пих кафе, не видях нито един представител на актуалните най-нови реколти /2004 - 2007/ визуални артисти, контингент на ЦКД „Червената къща“. Вероятно поколенчески проблем, най-вероятно разрыв в представите за изкуство както и за неговото адекватно и перфектно представяне. Контрастът между респектиращото ситуиране на съвременно изкуство „Умерен оптимизъм“ със самотните усилия и перфекционизъм на Ляхова и например серията „битащи“ на субпродукти от съвременно изкуство „Фетишиста“ 1,2,3 организиран и приютен от ЦКД „Червената къща“, обявени като много успешни е очевиден и поставя под съмнение възможността подобни мулти-профилни културни институции да изграждат легитимни критерии за успех извън властовите, с които оперират като институции.

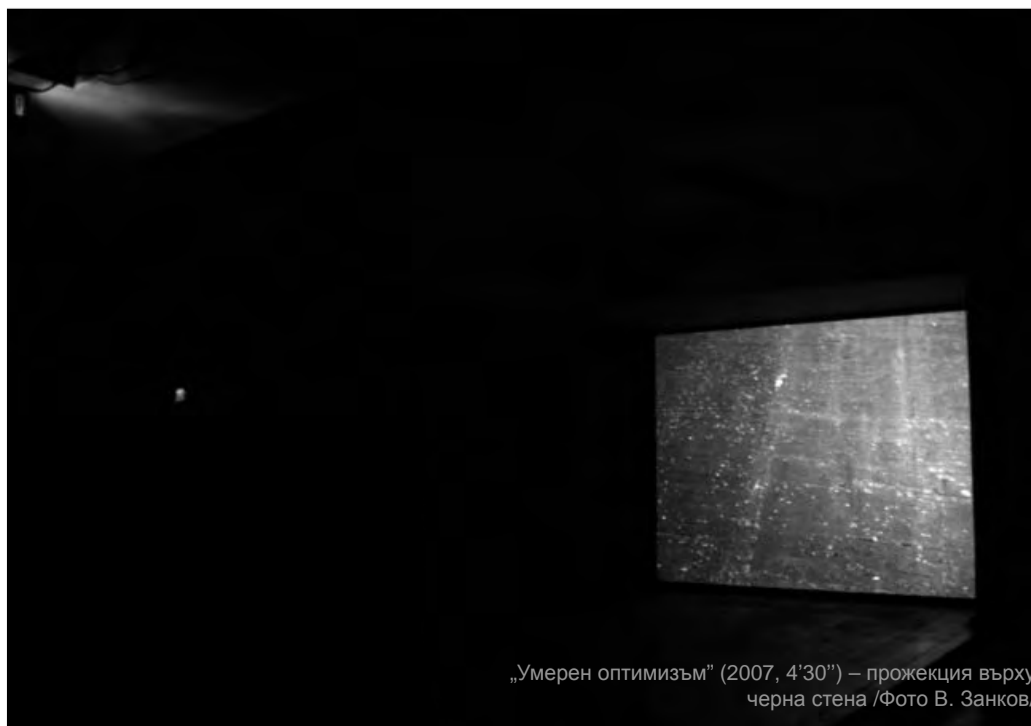
„Самоконтрол“(2007, 1'13") в залата, където за последно ядох „калцоне“
фото В. Занков

„Средна продължителност“ (2006, 4'20")

„От друг ъгъл“ (2008, 4'15") – вода в тъмното . фото В.Занков

„Умерен оптимизъм“ (2007, 4'30") – прожекция върху
черна стена /Фото В. Занков/